

Vulkaanvrucht

Y.M. DANGRE

Vulkaanvrucht

ROMAN

MEULENHOF | MANTEAU

Voor *de* P.

Matteüs 13:29

I

E E N

Het geneuk. Het had niet lang geduurd, nauwelijks vijf minuten hadden ze hun frisgewassen lichamen, als waren het hompen dood vlees, tegen elkaar gekwakt alsof hun geslachtsdelen mond-op-mondbeademing en hartmassage tegelijk toepasten. Het hele gedoe mocht niet te lang duren, ze had nooit begrepen wat mensen zo geweldig vonden aan seks, of aan al die andere door paardrift ingegeven liefdeszwijnerijen.

Roberts blik ging onaangenaam zorgelijk haar richting uit. Hij begon over de jongen te emmeren, legde er de nadruk op dat ze hem, en wel vanochtend nog, beter samen op de hoogte konden brengen van het feit dat zij hier definitief zou komen wonen.

Ze zuchtte, want weer had die zeurderige intonatie zich in Roberts stem genesteld, die typische toon van hem, steeds balancerend op het randje van de sentimentaliteit. Waarschijnlijk had hij dat afgekeken van al die valesentimentfilms waar hij zo veel avonden mee vulde. 'Waarom moet ik er nu per se bij zijn, jij bent toch zijn vader?' antwoordde ze.

Ze had niet om dit kind gevraagd. Ze had om geen enkel kind gevraagd.

'En jij bent zojuist ingetrokken bij die vader. Dus of het nu in je kraam past of niet, je zult sowieso een soort moederfiguur voor hem zijn.'

Roberts geweeklaag maakte haar kribbig. Ze wilde tegenpruttelen, zonder aanwijsbare reden, zoals ze haar

bord nooit leegat wanneer haar moeder zich had afgebeuld in de keuken om – wat zo zeldzaam was – een vorstelijk feestmaal in elkaar te flansen. Maar hoe meer tijd haar moeder in het kokkerellen had gestoken, hoe minder ze binnen kon krijgen, zomaar, omdat het onmogelijk was. Omdat het haar moeder was. ‘Ik blijf liever nog wat liggen.’

‘Ik zie je aan het ontbijt’, repliceerde Robert en hij ging, weer in pyjama gehesen, de slaapkamer uit.

Beneden vond ze hem in zijn eentje aan de eettafel. Hij nam trage happen van een croissant, terwijl zijn andere hand een kop koffie slome, ongeïnspireerde rondjes liet draaien. De woonkamer zag er tot haar verbijstering piekfijn uit, heel anders dan het eeuwig rommelige appartement in Parijs.

Robert schonk haar mok vol. ‘Amedeo slaapt nog, maar hij zal zo meteen wel opstaan. Zelfs als kind sliep hij al niet veel.’

Een dag, nog geen etmaal, woonden ze samen, maar er werd al over de zoon gesproken als over een loodzware boei, verankerd in de afgelopen vijfenveertig jaar van hun leven.

Ze begon haar croissant nog sneller naar binnen te werken. Dronk haar koffiekop leeg met veel te grote slokken, die haar slokdarm wegbrandden. Haar blik viel op de reproducties van Picasso, omrand met protserige lijsten, en Modigliani, van wie ze ook zelf het bekende muzenportret van Jeanne bezat. Een hoekige, langgerekte vrouw. Zou Daniel er nu in hun echtelijke woning naar zitten staren, met de aandrang om er zijn vuist in te planten?

‘De toestand was er gisteren niet echt naar, maar ik zal je straks de rest van het huis tonen. Je hebt in ieder geval je eigen kamer, waar je kunt werken. Wil je het zien?’ vroeg Robert.

Weer ging haar blik naar de starende vrouwen, de uit elkaar gehaalde figuren die wanhopig hun eigen symmetrie herzochten. ‘Later.’

Alles moest maar later. De andere vertrekken, de tuin, het uitpakken van haar koffers, het welkomstpraatje met de burens, de adreswijziging, de scheidingsaanvraag, de zoon.

‘Ik wil eerst alle administratieve zaken in orde hebben. Waarschijnlijk is het beter als ik zo veel mogelijk vandaag probeer te doen.’ Haar bord was bezaaid met kruimels, de koffiekop was leeg. Ze kon weg. Ze moest weg. ‘Ik bedoel maar, zo’n kennismaking bij het ontbijt, is dat niet wat ongezellig? Kan het niet beter vanavond?’

‘Ja, misschien. Laat ook al maar. We maken er straks wel iets van.’

Robert slikte het. Alsof een gezinsmaaltijd werkelijk een knus onderonsje kon zijn in plaats van een broeihaard.

Samen stonden ze op van de ontbijttafel, Robert wilde haar omhelzen. Ze sloeg haar armen om het potige lijf heen, want zelfs voor liefde in ongezonde, wild romantische hoeveelheden zei je ‘dank u wel’. Zulke amoureuze gulzigaards moest je juist geduldig leren matigen, zoals je een hond trainde om met steeds schameler porties tevreden te zijn.

Tot haar verbazing liet de hond al snel los. Robert porde haar aan om te vertrekken, om zeker tijdig terug te zijn vanavond, voor Amedeo:

de zoon met de bespottelijke naam, die iedereen met-
een aan Mozart linkte, aan Roberts passie voor klas-
sieke muziek, aan zijn indrukwekkende cd-collectie die
in de woonkamer stond te glimmen in enkele getrapte
rekken, volgestouwd met voornamelijk hooggestemde
negentiende-eeuwers, Beethoven – waarschijnlijk had
de jongen nog geluk dat hij niet Ludwig heette;

de zoon door wie Robert halsoverkop weer naar Ita-
lië moest, naar het huis van zijn stukgelopen huwelijk –
tot de dood u scheidt – en gezinsleven;

de zoon zonder moeder, want haar auto en leven had
ze aan diggelen gereden, waarna vruchteloze reanimatie-
pogingen volgden op de snelweg, in het ziekenhuis vol
behulpzame verpleegsters, vol doktershanden, die het
leven enkel sneller uit Amedeo's moeder hadden ge-
knepen.

Dat zei Robert haar dezelfde avond nog, aan de tele-
foon, met een snik en zelfmedelijden in zijn stemgeluid
terwijl ze hem, half tegen haar zin, aan de andere kant
van de lijn volpompte met troostwoordjes. Wat erg
voor de jongen. Arme spruit. Moederloze stumperd, zo
alleen nu naast zijn dode mammie in de kliniek. Zou
hij veel van zijn mammie gehouden hebben?

Haar keel werd droog. Ze voelde woede opkomen.
Fragmenten van een nooit ophoudende, voortgaloppe-
rende beeldenstroom drongen zich op, vulden haar her-
sens met witheid. De witheid van ziekenhuisbedden.
Van Papa. Van haar moeder die hem haatte.

Goed dat je morgenochtend de eerste vlucht pakt.
Of ze meeging.

Nee, onmogelijk, morgen heb ik een afspraak en...

Daarna. Dat bedoelde hij. Weg uit Parijs, weg van Daniel, weg van de hele buitenechtelijke bedoening, officieel samen in een woning, als huisgezin, want hij moest nu voor zijn zoon zorgen. De volwaardige vader.

Ondanks het schreeuwerige stemvolume drongen Roberts woorden niet tot haar door. Had hij in zijn impulsiviteit, een fractie van een seconde na het onheilsbericht, besloten weer te immigreren om zijn zoontje bij te staan? Was zij een onontbeerlijk bagagestuk dat hij wilde meenemen naar Italië?

Ja, ze was nog aan de lijn.

Ze kreeg bedenktijd, want alle praktische besloomingen moest hij nog regelen: nieuw huisje, tuintje, werkje. Kapot kindje.

Zij daarentegen zou alleen maar de deur hoeven dicht te trekken, Daniel achter te laten in het huis waarin ze, vanaf het prille huwelijksbegin, dagelijks het koken op zich had genomen, al was het de laatste jaren vooral om op die manier het gevaar af te wenden elkaar – met name rond etenstijd – onverwachts tegen het lijf te lopen in een woning die juist geapprecieerd werd omdat ze zo ruim was, omdat je er samen apart kon leven. De huishoudtaken waren op het eind dan ook duidelijk verdeeld geweest: zij kookte en at meteen, daarna hoefde echtgenoot Daniel het lauw of koud geworden voedsel maar op te warmen. Op voorwaarde dat zij niet meer in de buurt van de keuken vertoefde. Soms slopen ze zelfs voor elkaar weg, voetje voor voetje. Zoals de clementie langzaam wegschuift uit een huwelijk.

Het bleef lang stil. Haar duim gleed over de cijferknoppen, in de richting van het rode telefoontje dat ze al de hele tijd wilde indrukken. Ze kon dit niet.

De hoorn: ze waren toch al lang genoeg minnaars, er was toch meer dan het fysieke, haar echtgenoot noemde ze zélf toch een levende dode. Bovendien was het een mooi land, een taal die ze door jaren avondstudie nagenoeg perfect beheerste. Een nieuw leven vooral. Met hem. Met de beklagenswaardige jongen ook. Roberts stem, overlopend van emotie. Oprecht ongetwijfeld, en toch kreeg ze de indruk dat hij het allemaal aanpreef als het nieuwste huishoudkundige snufje, een hoogtechnologische keukenrobot voor een fijner gesneden geluk.

Geen antwoord op Roberts vraag of ze nog aan de lijn hing.

Het rode telefoontje: klaar om in te drukken.

Ademhalingsgeluiden.

Tijd. Heel veel tijd om te beslissen kreeg ze.

Je begrijpt het niet.

Nog heviger geadem. Ze leken elkaar zuurstof door te geven via hun toestellen.

‘Wil je niet?’

Tijdens het gesprek had ze zich, tientallen keren al, een voorstelling proberen te maken van de jongen. De halfwees. Hij moest vandaag naast zijn met een wit laken overdekte moeder gestaan hebben. Huilend van woede, verstenend door die kaakslag van de hand Gods. Ongetwijfeld niet zoals zij, in haar kindertijd, ooit naast oma had gezeten, met een mengeling van verveling en gerust-

stelling. Omdat ze al zo veel keren in die verbloemde sterfhuizen was geweest.

Oma, een tante, een verre neef of achternicht, wie van hen ook lag te creperen, altijd moest en zou ze meegaan op ziekenbezoek, omdat haar moeder vond dat sterven iets was wat je niet vroeg genoeg kon leren. De dood moest je onder de knie krijgen, er van jongs af in ondergedompeld worden om er juist een zekere immuniteit tegen te kweken, alsof het een vaccin was, alsof je door elke stervende die je zag, zelf een beetje onsterfelijker werd. Daardoor was de dood in haar kindertijd hoogstens een slaapverwekkende vertoning geweest. Een plichtpleging in ziekenhuiskamers.

Pijnlijk was het nog niet, zelfs niet die nacht dat haar moeder, onder het uitstoten van onbestemde keelgeluiden, de kinderkamer was binnengestormd.

‘Séverine, sta op en kleeid je aan, we moeten naar het ziekenhuis.’ Meer uitleg kwam er niet, enkel een stel kleren dat op haar bed werd gelazerd.

Met marmotoogjes tuurde ze naar de wekker en zag dat het zes uur was – om halfnegen zou ze op school moeten zijn. Haar moeder was al aangekleed, wierp haar een moordblik toe, terwijl haar vingers de lichtschakelaar onvermoeibaar aan- en uitzetten in een onbedoelde poging de eenzaamste discotheek ter wereld te creëren.

Ze kreeg de kans niet om te vragen wat er aan de hand was, want haar moeder gebod haar op te schieten. ‘Je grootmoeder gaat dood, haast je. Hang weer niet de trut uit.’ Ondanks dat stemgeluid, dat uit kille legerbarakken leek te komen, zag ze een gaas van tranen in haar

moeders ogen blinken, waarachter alle adertjes rood uitpuilden. Want haar moeder had daarnet de dood aangekondigd van de vrouw die haar gebaard had.

In een mum van tijd zaten ze in de auto. Raasden door de schemerdonkere straten. Papa wachtte al in het ziekenhuis. Ze vroeg zich af waarom haar moeder daar niet in zijn plaats gebleven was.

Lantaarnpalen flitsten steeds sneller voorbij, haar moeder hield er een rotvaart in. Ze stelde zich voor hoe oma in een ziekenhuisbed lag, slagroomwit omzwachteld, nauwelijks ademend, piepend en krakend als een kapotte fiets, misschien al aan het pluimstrijken bij Sint-Pieter aan de hemelpoort tegen de tijd dat ze in het ziekenhuis zouden aankomen. De gedachte maakte haar niet droevig of angstig. Oma was, na bijna zeventig jaar, niet meer dan een opgebrande lucifer, bestemd om in een groot uitgevallen houten luciferdoosje begraven te worden.

Haar moeder had een verbeterd trek om haar mond en wreef onophoudelijk in haar ogen, die vocht bleven afgeven, de indruk wekten te etteren of te smelten.

‘Gaaf het, mama?’ vroeg ze vanaf de achterbank. Ze staarde aandachtig naar haar moeders gezicht in de achteruitkijkspiegel. ‘Mama?’

De hand van haar moeder ging weer naar haar ooghoek en duwde krachtig. ‘Stel geen domme vragen, Séverine. Ik heb hoofdpijn.’

Ze zweeg, probeerde zich heel intens de dag voor te stellen dat haar eigen moeder op sterven zou liggen.

Aan het eind van de straat ontloken de vele rechtehoekige lichten van het ziekenhuis, in het zicht ervan

versnelde haar moeder nog. Een laatste sprintje tegen het noodlot.

‘Het kan niet met de jongen. Sorry, Robert.’
Haar duim drukte.

T W E E

De langverwachte zoon zag er helemaal uit zoals op de foto die op het wandtafeltje stond: hij had halflang, schuchter golvend haar dat van een roetkleurige donkerte was en nogal slap hing boven zijn ogen, twee strijd-bare kijkers, overkapt door een stel borstelige wenkbrauwen. Die had hij van zijn vader. Zonder haar ook maar even te inspecteren ging Amedeo zitten – pal tegenover haar, het hoofd van de jongen bevond zich op nog geen meter van het hare. Hij staaarde naar zijn nog lege bord.

Het voedsel werd opgeschept, maar Roberts goede humeur – ze had hem misvormde aria's horen neuriën voor het fornuis – had plaatsgemaakt voor een spanning, die merkbaar was in zijn gebaren: zijn handen zweetten zichtbaar, alsof hij iets belangrijks moest vastpakken, een beslissende handdruk moest geven. 'Ziet er goed uit, niet?' probeerde hij. Robert wierp een blik in de richting van Amedeo, maar de vraag bleef zonder weerklank. 'Ik heb er in ieder geval veel tijd in gestoken.'

Ze probeerde zich een maaltijd met de ex voor te stellen: Robert, Sara en Amedeo, een pril en hoopvol gezin van dertien in een dozijn, waarbij vader Robert en moeder Sara tijdens het eten over collega's keuvelden, of het kind enthousiast het relaas van zijn schooldag kirde. Doodnormale ouders, luisterend naar het vertederende getater van hun kroost.

De jongen begon weinig geestdriftig te eten. Robert liet hem ophouden. Hij stelde haar eindelijk voor, noemde haar eenvoudigweg 'Séverine, mijn vriendin'. Was dat vanaf nu haar aanspreektitel?

Amedeo zei niets, maar gunde haar nu toch een langdurige blik. De situatie werd ongemakkelijk. Misschien was het dan toch geen gewoon gezin geweest, toch doodswijgers, bewaarders van de stilte zoals Daniel, omdat ze huiverig waren, omdat een woord alles kon veranderen. Kapotmaken meestal.

De oogjes bleven priemen. Ongetwijfeld vergeleek Amedeo haar op dit moment met zijn moeder, maar ze was geen moeder, dat was wel de laatste categorie mensen waartoe ze wilde behoren. 'Je hoeft niets te zeggen als je niet wilt.'

Dat advies nam de jongen kennelijk ter harte. Robert, met aldoor dezelfde lakeiachtige glimlach op de lippen, probeerde hem nog wel voorzichtig tot een gesprek te verleiden, maar kreeg enkel eenlettergrepige antwoorden terug.

Hij zou een goede vader zijn, had ze altijd bedacht. Robert zou zijn kinderen correct, geduldig en met een bescheiden gevoel voor humor opvoeden. Maar nu hij die goede vader ook daadwerkelijk moest belichamen, leek er iets niet te kloppen, alsof er tussen Robert en het ideale vaderschap iets onverhoeds was opgedoken, een plotselinge muur op tien meter van de finish.

Nadat Amedeo zijn bord had leeggegeten, maakte hij meteen aanstalten om op te staan.

'Wacht even, er is nog dessert', hield Robert hem tegen. 'Je houdt toch van chocoladepudding?'

‘Ja hoor, papa.’

Het was vreemd om iemand ‘papa’ te horen zeggen tegen Robert. Het had iets onherroepelijks, het veronderstelde van alles: een vader, een moeder, een kind, een kapitale geschiedenis tussen die drie, waarin zij helemaal nergens was. Zij viel onder de sectie ‘achteraf’.

‘Wil je tv kijken vanavond? Ik heb nog een heleboel films liggen. Of we kunnen er een gaan huren, de videotheek is vlakbij.’

De jongen antwoordde dat hij moe was. De nabijheid van de videotheek stelde Amedeo klaarblijkelijk niet genoeg gerust. Hij stond op van tafel, geforceerd geeuwend, beide handen voor zijn mond, nog voordat Robert zijn eigen hard bevochten dessert had kunnen beëindigen. Robert riep zijn zoon nog een ‘slaap zacht’ na, terwijl hij de laatste hapjes oplepelde van wat zonder twijfel het culinaire hoogtepunt van de maaltijd had moeten worden. Heel langzaam liet hij de bruine klodertjes in zijn mond glijden. Bij elk hapje leek Robert diep na te denken, zich af te vragen of er geen rattenvergif in vermengd zat.

‘Laat hem maar wat, die jongen heeft het moeilijk.’ Ze sprak die dooddouner een beetje zielig uit.

‘Ja, waarschijnlijk’, beaamde Robert op afwezige toon. Hij leek zich nog steeds af te vragen of hij nu een vergiftigd hapje op had of niet. Zelf at ze, terwijl ze haar blik zijdelings op hem gericht hield, haar glazen puddingkommetje helemaal leeg.

Robert vroeg of zij iets voor een film voelde vanavond, maar ze ketste het voorstel af. Ze wilde verder lezen in een boek van Dostojevski, het enige wat ze voor-

lopig had kunnen redden uit het huwelijksdebacle. Het deed haar onvermijdelijk terugdenken aan Daniel, aan zijn stem van gewapend beton, aan de bikkelharde muur die op haar afkwam en alles beëindigde wat al lang dood en begraven had moeten zijn, wat het misschien, tot hun beider verbazing, nog niet was geweest op dat fatale moment. *Nu ik.*

Ze voelde in een reflex aan haar kaak. Af en toe trokken er nog vinnige pijnscheuten door, hoewel er allang niets meer te zien was.

Om haar lectuur niet te storen had Robert, jofel doorgezakt in de fauteuil, de koptelefoon over zijn oren getrokken. Hij zei niets meer en leek zich ondanks zijn bedrukte blik over te geven aan een avondvullend programma van cd-sonates. Plotseling vroeg hij echter of ze nog ging schrijven.

De vraag overviel haar. De veelvuldige aansporingen van Robert, uitgesproken in de lachwekkendste en naïefste bewoordingen, schoten door haar hoofd, want hoe vaak had hij niet georeerd dat het voorbestemd was, zij, Séverine Delacroix, de eerstvolgende supernova aan het literaire firmament. Toekomstige prinses van het literaire pantheon. Goedbedoelde pathetiek. Het was haar Robert ten voeten uit: zo lief dat het een tikkeltje zielig werd.

‘Nee, vanavond niet, alles moet nog een beetje bezinken.’ Ze verborg haar gezicht achter het boek, voelde hoe haar wangen, evenals haar handen, warm werden. Aandrang om met haar nagels te krassen. Maar het mocht niet, ze had het zich plechtig vorgenommen.

Robert zette de koptelefoon af. 'Ik denk dat ik ook nog een poosje thuisblijf, mijn overplaatsing is nu toch in orde. Zo kan ik langzaam de draad weer oppikken. En ook Amedeo moet de draad uiteindelijk weer oppikken.' Roberts gezicht stond ernstig, leek te suggereren dat hij de doorgeknipte draad waarvan sprake was, op hetzelfde moment in zijn hand hield.

De rest van de avond keek ze niet meer op van haar Dostojevski. Van het laatste huwelijksboek.

'Amedeo! Kom je me even helpen met het uitladen?'

Eerst kwam er geen antwoord, maar toen ze een tweede maal, nadrukkelijker zijn naam riep, kwam de jongen toch naar beneden geslenterd, met een gezicht dat op striemend onweer stond. Nog steeds verbolgenheid in die ogen. Alsof zij het was die zijn moeder van de autorijbaan had gekegeld. 'Draag jij deze dozen naar boven, zet ze maar op de grond in mijn werkkamer.'

Wanneer ze Amedeo op de trap kruiste, ontweek hij haar blik – tot haar ergernis had de jongen tot nu toe altijd, met consequente hardnekkigheid, de andere kant op gekeken als ze haar ogen op hem richtte. Meestal zat hij echter, zelfs tijdens deze zomervakantieperiode, opgesloten in zijn kamer als in een eenzame volière, bezig met een of ander hersendodend computerspel, of mokerharde muziek opzettend die uren aan een stuk de bovenverdieping teisterde.

De dozen met de kostbare uitgaven zeulde ze voor de veiligheid zelf naar boven. Daniel had nooit wat gegeven om die hele rataplan van boeken, had de gestage groei van haar privébibliotheek met zwijgzame

argwaan geobserveerd, waarschijnlijk denkend: doe maar, omdat hij zelf de literatuur officieel vaarwel had gezegd op de dag dat hij afstudeerde.

Ze was opgelucht dat ze hem niet was tegengekomen in hun huis. *Het* huis, de gezinswoning, de vergeetput van twee beeldjes die waren verbannen uit het immense terracottaleger van het huwelijksgeluk. Ze had opzettelijk een moment gekozen waarop Daniel zeker niet thuis zou zijn. In de praktijk kwam dat neer op eender welke werkdag tussen acht en zes, want met haar was ook de noodzaak tot officiële ontspanning verdwenen. Nu zou Daniel het hele jaar door kunnen slaven, elke weekdag opnieuw de pennenlikker bij uitstek van de rechtbank spelen, vloekend op de feestdagen die zijn werkweekritme zouden doorbreken. Diep vanbinnen baalde Daniel van zijn baan, dat wist ze heel zeker, maar het ging om dat ritme, die levensnoodzakelijke zekerheid van een vastgeroeste dagindeling.

Na afloop van de boekenverhuizing ging ze de trap af, begeleid door schetterige gitaarsneren die uit Amedeo's kamer basten.

Ze nam een geschrapte rauwe wortel van de snijplank en begon erop te kauwen. Terwijl ze de kookpot op het vuur zette, hoorde ze Robert thuiskomen, de schoenen snel de trap op trippelen. Zijn fleemstem in de verte. Ze kon de exacte woorden niet onderscheiden, maar ze kon ze wel raden, het aanhalige 'Alles in orde? Hoe was je dag? Wil je iets speciaals doen vanavond?' dat Robert elke dag verkondigde, steeds maar dat larmoyante, repetitieve bandje dat hij al weken voor Amedeo afspeelde. Het dagelijkse cassettebandje van het vaderschap.

De respons zou, net als anders, uit niet veel meer bestaan dan: 'Ja papa, nee papa, liever niet papa.' Meer nog, 'papa' had de laatste paar dagen zelfs een ironische en provocerende bijklank gekregen, alsof Robert elke dag een beetje minder 'papa' werd, alsof het een rol werd, een typetje, een versteende grap.

Ze kreeg een thuiskomstkus – hij had het nog geen enkele dag achterwege kunnen laten. 'Was de terugrit niet te lang?' vroeg Robert.

'In twee dagen is het best te doen. Ik ben vooral blij dat ik al mijn boeken weer bij mij heb. Amedeo heeft me zelfs geholpen bij het uitladen.'

'Goed zo, laat hem maar wat klusjes verrichten. Het is funest dat hij zich de hele dag in zijn kamer opsluit, al moeten we niets forceren natuurlijk. Hij heeft ten slotte een zware klap te verwerken.'

Roberts gezicht had bij het woord 'klap' even een pijnlijke grimas getrokken, net of hij zelf op dat moment een opdoffer kreeg, hard en onverwachts op zijn kokkerd. Zijn gelaat ontspande langzaam toen hij zijn handen waste.

Hij ging de woonkamer in om een pianostukje op te zetten. Ze zuchtte. Soms kreeg ze de indruk dat Roberts ultieme droom erin bestond het huis te reduceren tot de binnenkant van een piano. Misschien wilde Robert het hele leven, hun relatie inclusief, wel reduceren tot de binnenkant van een piano, volledig volgestouwd met smartlappenliefde op de tonen van Mozart en Beethoven.

De maaltijd was volgens hetzelfde stramien als de vorige dagen verlopen: Robert peuterde hardnekkig een gesprek uit Amedeo, maar die laatste mompelde

slechts beknopte antwoorden in de richting van zijn voedsel. Zij mengde zich niet of nauwelijks in de stroeve conversaties. Het grootste deel van de tijd voelde ze nog een zekere verwondering, omdat ze met een kind aan tafel zat. Een jongen die mordicus zweeg. Een verkeerd ingrediënt voor het huis-tuin-en-keuken-geluk dat Robert, de goede vader, de gezinsgoeroe, hier hardhandig onder hun drietjes probeerde te verspreiden.

Die avond, samen op een tuinbank op het terras, weer dezelfde vraag: 'Waaraan ben je eigenlijk bezig, gedichten, proza?' Roberts gezicht nam een bemoedigende uitdrukking aan, op het belachelijke af, maar daar was haar minnaar goed in: lief zijn op het ridicule, het burleske af.

'Een soort kortverhaal. Al kan het ook langer worden. Ik ben er eigenlijk nog maar net aan begonnen', antwoordde ze met enige vertraging.

De glimlach op Roberts gelaat werd nog breder, het punt van belachelijkheid was bereikt. Ruimschoots overschreden. 'Dat is niet erg, je hebt nu toch alle tijd.'

'Mm-mm.'

Het gemurmel leek Robert in verwarring te brengen, of misschien begon hij last te krijgen van de felle zomeravondzon. Hij sloeg zijn blik neer. Ze zag Robert over zijn neus wrijven. Voor de eerste keer besepte ze dat hij dat wel vaker deed de laatste tijd.

Vanuit de woonkamer klonk het wangeluid van vuistslagen die op een gezicht timmerden, elk botje ervan met het nodige gedruis verbrijzelden. Door de klanken, afkomstig van het televisietoestel, kreeg ze zin

om op Robert te meppen, één keertje maar, één staalharde slag die al zijn ontluikende huiselijk geluk aan gruzelementen zou slaan. Waarschijnlijk zou hij het nog toestaan ook. 'Sla maar,' zou hij zeggen, 'want ik heb je lief.'

Robert vroeg of er iets scheelde. Hij bood, door zijn samengetrokken wenkbrauwen, door de bedenkelijke, naar een cirkeltje neigende mondstand, plots een bedrukte aanblik. 'Je bent afstandelijker geworden sinds je hier woont. Het is natuurlijk niet eenvoudig momenteel, maar je vertelt me ook zo weinig.' Robert zweeg abrupt. De behoefte om hem te slaan werd groter. 'Ik bedoel dat je de indruk geeft minder aan me te hechten, dat je het niet meer spannend vindt. Sorry.'

Hechtte ze minder aan hem? Was Robert, in die paar weken, al overbodig geworden, zo niet vervelend, zoals het huisdier van de buurvrouw dat je met de beste bedoelingen van de wereld een paar dagen verzorgde, maar dat zich dag en nacht tegen je heen stond aan te schurken, zijn sliknatte tong kwijlend op je knieën? Natuurlijk was het sinds haar komst anders geworden, maar dat was zonder meer de aanpassingsperiode. Robert had eenvoudigweg geen geduld. En hij overdreef, want hij overdreef altijd om de realiteit aan te dikken, haar vet te mesten als een rund, omdat het leven van nature te licht was in zijn ogen. Je moest het verzwaren om er iets aan te hebben.

'Wil je er niet over praten?' vroeg Robert.

'Geef het wat tijd. Het is toch logisch dat we ons op elkaar moeten leren afstemmen nu we samenwonen, zeker met Amedeo erbij.'

In een soort paniecreactie keek de vader achterom naar de zoon, maar die zat vanuit de fauteuil nog steeds gefascineerd naar andere, ongetwijfeld interessantere taferelen te staren. Robert kreeg een kleur. 'Je zag het uiteindelijk toch zitten met de jongen?'

Ze hadden elkaar gebeld, dagelijks, om steeds dezelfde argumenten van Robert te horen, verkoperspraatjes die haar oor in en uit gingen, hoe goed ze ook wist dat elk woord gemeend was. Robert wilde haar die zoon van hem aansmeren. Zij hoefde echter geen tweedehandskind gedrenkt in een sausje medelijden, met een likje ontroostbaarheid hier en daar, met een bede tot ontferming die telefoongesprek na telefoongesprek werd uitgeschreeuwd. Ze zou hem niet volgen naar Italië. Met of zonder zoon, dacht ze daar soms bij, wanneer de beverige mannenstem aan de andere kant van de lijn te pathetisch werd. Of te vastberaden.

Maar Daniel had er anders over beslist.

Nog steeds zweeg ze. Ook zij keek nu even naar de zoon: een puberaal snaakje van een jaar of vijftien, een typische computerslaaf, televisieadept, een binnenhuis-kind met kaptruien en andere te ruim bemeten kledij. Een hardrockmonnik. Of metal, of wist ze veel wat. Ze bedacht dat hij waarschijnlijk van elektrische gitaren droomde. Of toch van zijn moeder?

'Denk je dat het voor mij zo simpel was om weg te gaan van Daniel?'

Ze kreeg een idiote blik terug. Misschien wilde hij het doelbewust niet begrijpen. Robert leek zo veel niet te willen begrijpen, als achtte hij dat beter voor zichzelf, een gezonde dosis onbegrip.

‘Sorry’, kwam er schoorvoetend uit.

‘Stop in godsnaam met dat gesorry, dat lost helemaal niets op.’

Robert leek alsnog een nieuw, nog oprechter sorry te moeten inslikken, het lag op het puntje van zijn tong, maar het moest onvermijdelijk, als een bitter medicament dat eigenlijk te groot was voor zijn keelgat, weer naar binnen.

Amedeo keek plots een ogenblik haar richting uit, maar ze wendde het hoofd af. Toen ze opstond, zei Robert: ‘We moeten moeite doen. Alle drie.’

Waarom deed hij toch zo klef, zo drukkend klef, waarom moest hij, met al die goede wil van hem, iedereen zo obsessieel het geluk door de strot rammen?

Terwijl ze doorliep naar de tuindeur, verzuchtte ze: ‘Ja. Robert. Ja.’ Herhaalde het in zichzelf op de trap treden, de twee jawoorden steeds sarcastischer. Alsof Robert ertussen geplet moest worden.

Geschuifel op haar bureaustoel, gerommel met schrijfgerei. De laptop die ze al drie keer had aan- en uitgezet. Ten slotte schonk ze zichzelf Cointreau in, liet de oranje vloeistof in het glas tollen. Papa dronk ook altijd Cointreau, vlak voordat hij op moest bij zijn vele concerten. ‘Tegen de trillingen in mijn handen’, zei hij dan, waarbij haar moeder steeds een achterdochtige blik op hem wierp, met haar hele, hekelende wezen duidelijk maakte dat ze de alcohol niet vertrouwde, zeker niet tegen de bibberatie. Daarna keek Papa nog een laatste keer vertederd naar hun in de coulissen verenigde gezin. Hij maande haar en haar moeder aan om snel hun zit-

plaatsen in te nemen en liep vervolgens, met een gemuseerde uitdrukking, zich verkneukelend, naar het doek om het podium op te gaan.

Daverend applaus.

Nooit had ze zijn handen zien trillen tijdens een uitvoering.

Wel was er die trieste blik, triester naarmate Papa beter speelde, misschien omdat hij een voorkeur had voor dodenmarsen, of omdat hij betreurde dat hij thuis, in de heksenketel, het klavier met geen vinger kon aanraken. 'Gewoon, ik kan het niet, kleine meid', antwoordde hij wanneer ze vroeg waarom. Papa was haar altijd 'kleine meid' blijven noemen, ook toen ze al een ranke jongvolwassene was, haast even groot en spichtig als hij, maar om van zijn pianospel te kunnen genieten nog steeds afhankelijk van de veelal uitverkochte concerten. Haar moeder vroeg Papa nooit om te spelen. Misschien wist de toverkol waarom hij het thuis niet kon. Maar tot op de dag van vandaag had ze het vertikt om haar moeder ernaar te vragen, om de ziekelijke, manische leugens weer eens te slikken. Niet over dit, niet over Papa.

Er werd geklopt. Robert kwam vragen hoe het ging, zijn stem klonk kordaat.

'Gaat wel.'

'Kom je slapen?'

Nee. Ga maar. Afweergebaren. Ik kom wel.

Robert bleef staan dralen, duwde de klink naar beneden zonder de deur te bewegen. 'Schrijf je iets?'

'De eerste aanzetten van het verhaal. Maar ik heb liever dat je het nog niet bekijkt.'

‘Ook goed. Ik lees het wel wanneer de tijd er rijp voor is.’

Ze zag dat Robert het niet meende, zijn lichaamstaal verried hem. Zoals zo vaak. Keer op keer werd hij verklikt door zijn eigen opstandige lijf, als had iemand het achter zijn rug omgekocht. Het bonkte in haar hersenpan, ze vroeg zich af of Robert het in de smiezen had dat ze doodzenuwachtig was, trilde, dat ze haar literaire prestaties vanavond bijeenloog, zoals ze al haar hele leven deed om iedereen gerust te stellen.

Onmiskkenbaar teleurgesteld droop Robert af, maar ze zou hem nog vaker teleurstellen, zelfs doelbewust. Want liefde moest altijd een beetje kwellen om te blijven duren.

Het deed haar aan de sprookjes van Papa denken, de ‘sprookjes van God’, zo had hij altijd stellig verkondigd, met zijn troostende maar donkergerande stemgeluid. Een stem zoals een verbrande afscheidsbrief die zou hebben. Het waren geen gebruikelijke sprookjes, want de hoofdpersonen sneuvelden vaak voortijdig omdat ze te diepgeworteld liefhadden om nog tegen elkaar te spreken, om nog zonder angst te ontdekken dat ze twee verschillende, van elkaar losgesneden wezens waren. ‘Liefde’, vertelde Papa, ‘is elkaar zo graag zien dat je elkaar pijn doet, zo graag dat je niet meer wilt dat de ander niet jou is. Daarom doe je de ander pijn, omdat je niet wilt dat hij een ander is. Snap je dat, kleine meid?’ Ze had enthousiast geknikt toen hij dat vroeg, al vond ze het vooral verrukkelijk dat haar Papa andere toververhaaltjes in zijn mars had dan de vaders van vriendinnetjes, die zich tevredenstelden met het grijsdraaien

van Sneeuwwitje en Assepoester. Papa was anders. Papa stelde haar gerust. Want hij was meer dan een vader, hij was de schatbewaarder van de sprookjes van God.

D R I E

De zeehaven, marktplaats, piazza's en piazzetta's, caféterrassen bevolkt door duiven en krantenlezende oudjes, fraaie kerkgebouwen, de dom met de oprijzende vinger van de klokkentoren. Robert gidste haar door *zijn* stad, de rondleiding opfleurend met opgesmukte herinneringen uit zijn jeugdjaren. Ondanks Roberts grijpgrage pogingen liepen ze naast elkaar zonder hun vingers in elkaar te vlechten, want aan handjes vasthouden had ze een hekel. Dat hoorde meer thuis in jengelende kleuterklassen.

'Zie je die brug daar?' Roberts arm en hand schoten onstuimig naar voren. 'Dat is waar ik altijd met mijn makkers luilakte na school of in de weekends.'

Ze volgde in zijn kielzog. Roberts pas was versneld in het zicht van de brug, als een hond die eindelijk een welgevormde boom had ontdekt om tegen te plassen. Het brugdek, ofschoon vlakbij, kon ze nauwelijks waarnemen omdat het stenen gevaarte bestookt werd door felle zonnescijnsels en hittenevels, maar ze kende het bouwwerk wel, ze was er al geweest. Jaren of millennia geleden. Daniel bekeek toen niet de rivier, noch de fraaie gevelrij aan de overkant van de brug, want zijn aandacht ging naar de lucht, naar de matgrijze figuurtjes fietsend in grenzeloos blauwe banen. Zou het gaan regenen? Was het dat wat hij zich afvroeg?

Ze zag zichzelf die uitleg weer geven, schoolmeesterachtig voorlezend uit het summiere foldertje van de toe-

ristendienst. Later had ze pas beseft wat het was geweest die middag: Daniel wilde niet dat men hen samen zag, wenste elke associatie met haar te vermijden, zoals hij die eigenlijk met het hele mensdom trachtte te omzeilen. In een gezelschap ging Daniel er altijd een beetje buiten staan – net genoeg om op te vallen. Daniel hield niet van de groep. Meer nog, hij haatte de groep. Elke groep. Haar echtgenoot kon geen verzameling mensen verdragen, moest er koste wat het kost uit wegvluchten omdat het gezelschap hem altijd te veel was, te groot, te menselijk misschien. Op den duur was ook hun huwelijk een te grote groep voor hem geworden.

‘Je bent zo stil?’ vroeg Robert.

‘Ik kan er niet veel op zeggen. Jij hebt je jeugd hier doorgebracht, jij hebt je herinneringen. Ik ben hier nauwelijks één keer geweest in mijn leven.’ Ze staarde naar het rivierwater, de flauwe golfbeweginkjes, voelde onder haar handpalmen de door de zon opgewarmde reling. Het brandde aangenaam, door het dode vlees heen. Bij een tweede of derde ontmoeting, in Parijs nog, had Robert haar naar de littekens op haar handen gevraagd. Brandwonden uit de kindertijd, had ze hem wijsgemaakt. Iets met kokend water. Met haar moeder.

Rond zeven uur wees Robert in een kronkelsteegje een restaurant aan, een klein, baksteenrood gebouw met smalle poppenhuisraampjes. Alles was beter dan nog langer rondkuieren onder het juk van ellenlange jankgeschiedenissen, dus moedigde ze hem met een zacht kneepje, zorgzaam bijna, als bij een zieke, aan om binnen te gaan.

Robert werd er begroet met een plakkerige omhelzing. Zij kreeg zelfs een handkus. Een klinknagel die door haar hand geslagen werd. De volgende woorden gingen grotendeels verloren, vaagweg hoorde ze iets over een vrouw, maar ze was zijn vrouw helemaal niet, nee, Robert was haar man niet. Dat was Daniel.

Een zeemzoete, zinkwitte kamer met doorschijnende gordijnen die lichtjes heen en weer wiegen. Alles lijkt geplukt uit een B-filmdecor. Het hotel is goedkoop, want Daniels ouders hebben het niet breed, en toch staan ze erop om alles tot de laatste cent te bekostigen, alsof ze iets goed te maken hebben, alsof ze haar verafgoden omdat ze voor hun eerstgeborene heeft gekozen.

Terwijl ze haar nog doezelige ogen opendoet, zit Daniel op de bedrand, peinzend, een versgeboetseerd beeld, wachtend op de afwerking. Hij draait zich om en kijkt haar aan. Zijn gezicht is beangstigend jong en mild, heel zijn lijf ruikt naar jeugd. Ze glimlacht terug en gaat rechtop zitten, voelt dat het een dag gaat worden die ze zich nog lang zal herinneren, morgen, volgende week, volgend jaar, over een kwarteeuw, de dag dat ze sterft, dit beeld gaat voor eeuwig blijven haperen in de filmrol van haar geheugen: de nieuwbakken blik van huwelijksgeluk.

‘Goed geslapen?’ vraagt Daniel.

‘Valt wel mee. Niet bijster veel, en de nodige dosis hoofdpijn natuurlijk, maar ik voel me niet echt geradbraakt. Jij?’ Ze brengt haar hand, waarin ze binnen vijftien jaar zo vaak tot bloedens toe zal gaan krassen, naar zijn rug, voelt het gepolijste oppervlak terwijl ze naar hem

blijft glimlachen, slinks, kwajongensachtig, medeplichtig aan iets wat ze voor altijd zullen moeten delen.

‘Redelijk goed, gezien de omstandigheden.’

Ze gaat naast hem zitten en kust hem pardoes op de mond. Ondertussen knijpt haar hand in zijn billen. Ze ravotten, ze lachen, ze stoeien en flikflooiën, ontdoen elkaar van hun enige kledingstuk, want ze zijn gelukkig, huwelijksgelukkig, ze weet het zeker.

Daniel: ‘We hebben net onze huwelijksnacht gehad, heeft mevrouw nog altijd niet genoeg? Daar komen nog kindjes van...’

‘En hoeveel kinderen wil meneer Monfort dan?’

Ze legt zich op Daniels buik en speelt uiterst behoedzaam met zijn bovenlip, terwijl ze terugdenkt aan gisteren, aan het feit dat hij veel te veel gedronken heeft, maar dat het niet geeft omdat zij even beschonken was, uitzinnig op ‘de mooiste dag van hun leven’ – een cliché dat alle eer is aangedaan. Vanaf nu kan het alleen nog bergaf gaan. Het was een lang feest, een mooi feest, een iedereen-gelukkigfeest. Alleen spijtig van Papa.

‘Dat zien we nog wel, voorlopig in ieder geval niet te veel.’

‘Dan toch geen gezinsuitbreiding binnen negen maanden?’

‘Ach, Séverine, alsjeblieft.’ Daniels antwoord klinkt plotseling ernstig, breekt de dubbelzinnige speelsheid waarin het hele ontwaken zich heeft afgespeeld. Hij staart ondertussen naar de witte overkapping van het hemelbed.

Ze volgt het verlengde van zijn blik, maar kijkt dan naar het open raam, waarlangs hun toekomst binnenwaait, in de vorm van grijze vlokken die alles troebel

maken. Ze vraagt zich af of Daniel een hand voor ogen ziet, of hij enig idee heeft van de huwelijkstoekomst die hun te wachten staat en die gisteren voor altijd begonnen is. Het startpunt van een nieuwe tijdrekening. 'Je doet het klinken alsof je nooit een kind met me zal willen', zegt ze gekwetst.

Ze ziet zichzelf met een kinderwagen, een baby met rozige kaken, ingepakt in de dekentjes en over zijn fontanel een snoezig mutsje getrokken, tot de tanden gewapend tegen de vrieskou van het bestaan. Daniel loopt ernaast, samen met Papa. Hij is trots, apetrots dat hij grootvader is, dat zijn enige dochter een opvolger heeft gebaard en dat alles goed zal komen, want hij voelt het al, zegt het ook met zijn nagenietende stem: 'Het is een gelukskind.' Daarna hoort ze zijn haast geluidloze lach. Ze moet Papa gaan bezoeken. Dringend. Hem zijn kleinkind laten zien.

Daniel duwt zachtjes haar hand weg, zonder ze los te laten. 'Je weet best wat ik bedoel.'

'Wat dan?'

'Gewoon, nu nog niet.'

'Maar wel ooit?'

'Misschien.'

Het antwoord klinkt hoopvol noch onwillig, neutraal, zoals een dokter je toespreekt bij een verkoudheid of griepje. Het doet pijn. Toch stelt het haar op een bepaalde manier ook gerust, omdat ze weet dat 'misschien' bij Daniel meestal 'ja' is, dat het, om hem over de streep te trekken, enkel een kwestie is van hem een goedbedoeld duwtje in de rug te geven. Ze weet nog niet dat het dat is wat ze een groot deel van haar leven zal

moeten doen: hem over de streep trekken, aan hem sjoeren en sleuren als aan een stevige aardkluut die niet uit de grond wil.

Op haar tenen sluipt ze naar de badkamer, raapt een verdwaald washandje van de douchevlonder op en realiseert zich, door het spiegelglas, dat ze nog poedelnaakt is, op die ene ring na. Een verse ring voor een verse belofte. Ze gaat op de krakkemikkige toiletbril zitten en plast, terwijl ze weet dat Daniel het kan horen. Schaamteloos, intiem. De badkamermuren zijn van boven tot onder betegeld met vaalwitte vierkanten. Om de zoveel tegels duikt een siertekeningetje op. De kleur doet haar aan iets denken, maar ze weet niet wat, wil het niet weten. 'Hoe laat is het?' 'Bijna halfeen.' Ze hoort Daniel zuchten. Ze vermoedt al een tijdje dat hij niet tegen het geluid, hoe nauwelijks hoorbaar ook, van waterende mensen kan, weet dat hij liever een hele dag zijn blaas op de proef stelt dan een convenabel urinoir binnen te stappen.

Hoewel de urinestraal al dertig seconden geleden is opgehouden, vraagt haar kersverse echtgenoot of ze klaar is. 'Ja hoor. Waarom, wil je douchen?'

'Graag.'

'Samen?'

'Je weet dat ik...'

Kwaad worden wil ze niet, ze houdt het bij een discreet knarsetanden, enkele seconden maar, beseffend dat het niet nodig is, dat ze nog geen etmaal getrouwd zijn.

Vanuit het raam kan ze in de verte het boomrijke park ontwaren, een groene oase die buikdanst achter

het rookpluimpje van haar sigaret. Daniel en zij voor de eeuwigheid. Het begint langzaam door te dringen, onhoudbaar sijpelt het binnen in de aardkorst van haar leven. Het is een vreemd gevoel, een beetje beklemmend, maar niet onaangenaam.

Ze schrikt op wanneer Daniel, net uit de douche, met een typische witte hotelhanddoek om zijn middel geslagen, vraagt wat ze nog gaan uitspoken vandaag.

‘Ik weet het niet. Had je niets gepland?’

Met een kleinere badhanddoek is Daniel nog bezig zijn natte haarlokken – later zullen het hardnekkige weerborstels worden – af te drogen, maar zijn lichaam ziet er fris uit, kneedbaar en toch verrassend gespierd, alsof hij meer spieren nodig zal hebben nu hij getrouwd is. ‘Nee, ik rekende een beetje op jouw creativiteit.’

Ze moet erom lachen. Haar creativiteit. Die viert ze lustig bot in haar gedichten en in de recensies die ze voor *Le Figaro* schrijft. ‘Gekkerd. Vervelen we ons al na een paar uur huwelijk?’

‘Wat denk je van een wandeling in het park dat hier vlakbij ligt?’

‘Mij best.’

Het water klatert opnieuw, rijkelijk, de hete stralen doen haar aan de afgelopen nacht denken, waarin Daniel zoals steeds onstuimig tekeerging. Het liefdesspel lijkt telkens opnieuw een soort hondsdelheid in hem wakker te roepen. Omdat ze niet frigide wil overkomen, laat ze hem doen, wrijven, knijpen, zuigen, likken, stoten, bonken, tekeergaan in zijn jeugdige bronst, zelf vindt ze al die variaties iets dierlijks hebben wat eigenlijk niet in de liefde thuishoort.

Een kwartier later staan ze gearmd voor de witte deur. Beiden hebben ze nieuwe kleren en een nagelnieuw huwelijk aan. De vermoeidheid is op hun gezichten af te lezen. Het was een lang feest, een mooi feest, een iedereen-gelukkigfeest. Alleen spijtig van Papa.

Daniel dolt nog even en geeft haar een handkus, speelt met verve de dienstknecht die zijn aanbeden meesteres de deur uitlaat. Maar hij is geen ondergeschikte uit een romanesk verhaal, hij is pas getrouwd, hij is haar wederhelft, hij is een toetje van ovenvers huwelijksgeluk. Ze sluit de deur en ze lopen naar de lift. Man en vrouw.

‘Gaat het, mevrouw?’ vroeg Roberts handkussende jeugdvriend op paniekerige toon.

‘Ik werd even duizelig, dat is alles’, antwoordde ze afgemeten, blij dat de kerel daarna meteen wegbeende.

De menukaarten werden snel gebracht, zodat Robert, voor even in elk geval, moest ophouden met de karrenvracht herinneringen die hij al de hele dag aan het spuien was. Waarschijnlijk had hij door dat ze volstrekt niet luisterde – al gromde ze bijtijds wel goedkeurend –, maar nog waarschijnlijker zou ook dat Robert niet doen ophouden met vertellen. Liefde was immers dingen delen, desnoods met geweld.

Nadat hun bestelling was doorgegeven, begon Robert zijn handen over elkaar te wrijven, krampachtig, zijn lichaamstaal was hem weer een stapje voor. Defecte lichaamstaal, dat had hij. ‘We moeten praten.’

‘Alweer?’

Robert hield niet op met het gepunnik aan de velle-tjes van zijn duimnagel. 'Ik zal met de deur in huis vallen: je bent gewoonweg ondankbaar, er is geen ander woord voor. Terwijl ik bijna alles voor je doe, leg je zowel mentaal als fysiek nauwelijks enige interesse voor mij aan de dag. Soms denk ik zelfs dat je me minacht.'

Een drupje bloed bolde haast esthetisch uit Roberts duimnagel op. Hij zoog het weg, zoals hij ook haar genegenheid, dag na dag, als een frenetieke bloedzuiger wegzoog. Opeiste als een belasting.

'Je woont al meer dan een maand bij mij, maar je doet niets anders dan de godganse dag rondslenteren zonder dat je enig commentaar op die lethargie duldt. Bovendien negeer je Amedeo compleet, je hebt nauwelijks vijf zinnen met die jongen gewisseld. Hij heeft verdomme wel zijn moeder verloren.'

Ze verroerde zich niet. De restaurantbezoekers, de met visnetten en andere zeemansprullaria behangen muren, de tafels, de stoelen en het laaghangende plafond vloeiden in elkaar, werden samengebald in één zwaartepunt: Robert. Een Robert die ging knakken, dat voelde ze. Hij kon niet meer, teerde op zijn allerlaatste likje brandstof. Ze bleef zijn verwarde gezicht bestuderen, om zijn zwakke plek te vinden, een minuscule vlek waarop ze zou kunnen drukken opdat hij als een warme plumpudding ineen zou zakken.

'Zeg nu in jezusnaam iets. Of ga je je grote mond blijven houden, denk je dat iemand zo wat aan je heeft? Wie denk je eigenlijk wel dat je bent?'

Niemand. Dat was ze. Absoluut niks. De leegte. Het nulpunt. Daniel was nog stilte, maar zij was helemaal

niets, hoogstens de finale stilte die in een lichtvaardige bui de initiële stilte ontvlucht was. Misschien had Daniel haar wel besmet, zijn stilte aan haar doorgegeven als een sluimerende bacterie.

Ze hield de menukaart nog steeds voor zich, praatte in de richting van de geplastificeerde bladen. 'Ervaar je het zo?'

'Natuurlijk! Hoe kun je dat zelfs nog vragen! Luister je wel?'

Robert verstomde prompt toen hij eindelijk leek door te hebben dat de mensen aan naburige tafels afkeurend hun richting uit keken. Kalmer ging hij voort: 'Je hoeft geen spelletjes met me te spelen. Ik heb je al weken aan een stuk laten doen, maar nu ben ik het spuugzat.' Roberts hand trilde, nam het batisten tafelkleed vast.

De pest, dat was het, de bacterie van Daniel, de onuitroeibare stilte die zorgde voor mentale schurft, vlekken, nachtzwarte etterbuilen, tot je begon te kokhalzen van jezelf. Veel vroeger had ze bij hem moeten weggaan.

Veel vroeger had ze ook hier moeten opkrassen, nog voordat Robert die operettefiguur van een jeugdvriend in de armen had kunnen vallen.

Haar hoofd durfde ze niet meer links of rechts te draaien, bang voor de ogen die op hun tafel gericht waren, de rioolblikken, de roddel- en achterklapblikken, de schandeblikken. Ze schaamde zich voor Robert, wilde zijn zo opvallend verkrampde hand het tafelkleed doen loslaten, maar dat zou waarschijnlijk enkel voor nog meer bekijks zorgen.

‘Ik heb een writer’s block.’

Het tafelkleed moest er nu helemaal aan geloven, Robert klemde het zo strak in zijn rechterhand dat het elk moment kon scheuren. ‘Is het dat, Séverine? Kan heel de wereld ontploffen omdat jij een beetje narigheid ondervindt bij het schrijven?’

Voordat hij nog meer kon zeggen, kwam een ober tussenbeide met het aperitief. Hun bestelling werd opgenomen. Twee knikjes als dank, waarna Roberts glas misnoegd, in één teug, achterover werd geslagen. Ze moest aan zo’n voorgekauwd filmgebaar denken.

‘Ik wil er niet te veel woorden aan vuilmaken, het wordt me steeds duidelijker dat je er toch geen snars van begrijpt. Je hebt er echt geen flauw benul van hoe het is om een schrijver te zijn, hoezeer je ook denkt dat te weten. Het is de dagelijkse hel, dat meen ik, simpelweg de hel.’

Robert had het tafelkleed losgelaten, omklemde nu zichtbaar krachtig het sherryglas. ‘Zelfs dan nog! Spreek me dan over die hel, geef me de kans om het, al was het maar gedeeltelijk, te begrijpen. Of ben ik daar te min voor?’

‘Hou op met dat toontje van je. En zwijg erover, dit gesprek is nonsensicaal aan het worden.’

Hij snoof afkeurend, liet zijn glas los en trok het tafelkleed weer tussen zijn vingers, schijnbaar klaar om onverbiddelijk toe te slaan. Geen flintertje zou er overblijven. ‘Als je niet één keer constructief wilt zijn of de behoefte voelt om me uit te leggen waar je mee bezig bent, dan is dit inderdaad zinloos.’

‘Laat het, Robert. Je bent onuitstaanbaar. Wat wil je nu eigenlijk horen? Dat het me allemaal verschrikke-

lijk spijt, dat ik boete zal doen? Of wil je het liever anders, wil je dat ik een eed zweer waarin ik verklaar dat ik mij neerleg bij jouw huis-tuin-en-keukengeluk, wil je een grote reuzeleuke trouwpartij en misschien nog twee honingzoete kindjes ter vervolmaking erbij? Zal ik anders meteen het boterbriefje tekenen?’ Ze hield zich met moeite in om geen verwijtende gebaren te maken, want de schaamte werd steeds groter, zoals die ook in haar huwelijk met de jaren was toegenomen, een groeiend gezwel dat op haar organen begon te drukken, acute misselijkheid teweegbracht. ‘Genoeg gelul. Wees nu redelijk, Robert. Waarom ben je toch zo walgelijk cliché geworden in de liefde?’

‘Ben ik cliché omdat ik van mijn geliefde verwacht dat ze een minimale interesse voor mij toont? Ben ik degene die platitudes zoals “schrijven is een hel” uitkraamt? Leuke term trouwens, dat “huis-tuin-en-keukengeluk”. Hoe zou je je eigen geluk dan bestempelen? Mythisch?’

Een ogenblik verbaasde ze zich over de agressiviteit van Robert, plots zo rad van tong, de ene slag onder de gordel na de andere uitdelend, als een ouder wordende bokser die een kamp alleen nog maar kon winnen door vals te spelen. Waar bleef in hemelsnaam het voorrecht om hem te mond te snoeren?

De helft van de glashoud verdween in haar keel. Ze moest tijd winnen. ‘Hou je kop toch over dat geluk van jou. Als kunstenaars interesseert dat me toch niet.’

Robert liet het tafelkleed los, zodat ze even dacht dat hij de woordenstrijd eindelijk staakte. Hij dempte zijn stem. ‘Kom je met nog meer clichés, grote kunstenaars?’

Voor jou is kunst niets anders dan een excuus om niet naar geluk te hoeven streven. Ongeluk is jouw artistieke project, en mij ongelukkig maken hoort daar blijkbaar bij. Allemaal in naam van niks of niemendal, want ik weet dat je haast geen vers of prozaregel hebt geschreven sinds je bij mij inwoont. Ja, wel een kladschriftje vol doorgeschrapte miskleunen, maar het bevat ten hoogste drie afgewerkte gedichten, dus hou alsjeblieft op met zo te liegen. Ik ken elke letter die je hebt opgeschreven vanbuiten.'

VIER

‘Jij altijd met je boeken en boeken, er zijn andere dingen in het leven, weet je wel.’

‘Zoals computerspelletjes?’ zei ze bijtend sarcastisch.

Er viel een stilte na deze persoonlijke aanval, een stilte die rook naar gepeperde biefstuk. Ze keek naar Robert, de gevoelskatalysator van dit gezin, almaar doorbuffelend in de schijnbare hoop daarmee de gemoderen te bedaren. Haar eten had ze nog niet aangeraakt.

‘Dat zeg ik toch niet!’ Amedeo wierp een suggestieve blik naar Robert. Hij leek toestemming te vragen om erop los te slaan, maar ook de zoon kreeg dezelfde ongunstige blik van gezinshoofd Robert, die kennelijk beide partijen afkeurde. Hij was de bezieler, maar tegelijk ook de pacifist van het gezinsleven. De pacemaker van een gezin dat dichtslibde als een kransslagader.

Tot haar verbazing liet de jongen zich echter niet ontmoedigen door zijn vader. ‘Flauw, heel flauw. Ik doe nog wel andere dingen dan chatten en internetten. Ik heb de hele dag op school gezeten en kom net van een voetbaltraining van anderhalf uur.’

Het was waar, het schoolgaan had de jongen blijkbaar zo veel deugd gedaan dat hij zich voor het schoolvoetbalploegje had ingeschreven. Maar Amedeo was ook een puike student, met schoolrapporten die bulkten van de hoge cijfers. Hij was, in Roberts bewoordingen, niet minder dan de ‘modelleerling’, het tover-

woord dat ze, avond aan avond, had moeten aanhoren als een oervervelende jingle.

Ze volhardde. 'Proficiat daarmee. En wat doe je straks: gezellig op de sofa met een boek, of een film bekijken waarin net iets meer gebeurt dan dat een stel halvegaren elkaar de hersens inslaat?'

De jongen schudde het hoofd. Hij leek nog steeds te wachten op een vaderlijk teken om haar mores te mogen leren, maar Robert bleef, ondanks zijn ontstemde uitdrukking, gewoon dooreten, stouwen met de allure van een gevangene die vijf minuten kreeg om zijn karige dagportie naar binnen te werken.

Amedeo smiet het bestek op zijn bord. 'Het is toch niet omdat ik niet vierentwintig uur per dag obsessief aan cultuur doe dat ik een volslagen idioot ben! Is jouw rondlummelen en de hele dag in boeken neuzen dan zo briljant?' De jongen spuwde het uit.

Als Robert er niet was, bedacht ze, zou Amedeo het misschien niet bij woorden laten en me daadwerkelijk op een fluim, of zelfs een klap, in het gezicht trakteren. Het lijkt wel of hij opnieuw beseft dat hij mij haat. Of nee, hij is er weer rotsvast van overtuigd, zoals hij me eigenlijk al vanaf de allereerste seconde te veel vindt, de druppel die de pispot van dit gezin doet overlopen. 'Ik weet wel dat voor jou alleen maar voetballers briljant kunnen zijn.'

De jongen reageerde niet meer op haar hooghartige toontje. In recordtempo schrokte Amedeo zijn bord leeg en liep weg van tafel.

Meteen zag ze Robert herademen, nogmaals opscheppen van de gebakken aardappeltjes en de rijkelijk

voorziene groenten, geen wortelsnipper mocht verloren gaan, gebakkelei of niet. Misschien had hij stiekem wel genoten van de scène, eindelijk een scheut dramatiek in het huishouden. Daar mocht hij niet tussen komen.

‘Was het nu nodig om zo hard tegen hem te doen?’ vroeg Robert, terwijl hij met een sponsje over een etensbord wreef. Hij was duidelijk veel kracht aan het zetten.

‘Maak je er niet druk om. Een flinke discussie op zijn tijd is gezond, zeker op zijn leeftijd.’

‘Uiteraard, maar dit kun je toch niet meer onschuldig noemen, dit was doelbewust gezochte ruzie. Je pakt hem persoonlijk met je argumenten. Vergeet niet dat hij nog maar een puber is en dat hij niet zo lang geleden zijn moeder verloren heeft. Het gaat nu juist redelijk goed, verpest alsjeblieft de sfeer niet door hem zo nodeloos af te kammen.’

Een sfeerverpester was ze dus, een ziektekiem in een kerngezonde omgeving. Natuurlijk was het precies omgekeerd, was ze een gezondheidsbaken in een van microben vergeven gezin, in de door het geluk gehersenspoelde breinen van vader en zoon. Dat geluk had hen ziek gemaakt, onderworpen, uitgebuit, het gezin tot zijn lijfeigene gedegradeerd.

‘Overdrijf niet. Ik was niet meteen subtiel daarnet, dat geef ik toe, maar ik blijf erbij dat het bevorderlijk is voor Amedeo. Ook met bijtende kritiek moet je om kunnen gaan, anders word je een voetveeg.’

Bijna had ze er ‘zoals jij’ aan toegevoegd, maar ze hield zich in, want niet-pijnloze liefde was niets voor Robert; die waarheid ging allicht zijn petje te boven.

Hij zou zich waarschijnlijk van kant maken als ze hem ooit zou zeggen dat liefde een beetje moest kwellen om te kunnen overleven.

Nadat ze het laatste wijnglas in de kast had gezet, kustte ze Robert vol op de mond, heel hard, zodat het pijn zou doen. Ze kneedde ondertussen zijn geslacht. Amedeo zat boven, zou vast niet naar beneden komen omdat hij het veel te druk had, met huiswerk, met rond-scharrelen in de zoveel geruststellender virtuele wereld. Toch dempte ze haar gekreun. Ze genoot ervan, niet omdat het spannend of aangenaam was, maar omdat het niet anders kon, omdat het dit gezin koste wat het kost voor de wind moest gaan. Ook seksueel.

Plotseling had ze van alle kanten geschreeuw gehoord, scheurend rubber, op enkele meters van haar vandaan, gevolgd door een mensenzwerm, hardere en weer zachtere knallen. In de verte een kettingreactie van naderende sirenes. Ze voelde dat het ernstig was, dat er slachtoffers zouden zijn. Gewonden, levenslang verminkten, doden. Misschien wel Robert. Hoe laat was het? Was hij op dit moment op weg naar huis?

Gedachteflits: Robert verbonden met infuuspompen, naalden, binnensijpelende vloeistoffen, medische apparatuur uit de vorige eeuw. Een wirwar van steeds wittere ziekenhuisbedden.

Het begon haar nu helemaal te duizelen, ze kreeg een duw, of viel gewoon, probeerde zich nog vast te klampen aan een voorbijganger of een lantaarnpaal, om het even wat, maar het enige wat ze voelde, was de koude vuist van het trottoir tegen haar wang.

Languit liggend op de sofa, nog een beetje draaierig van het flauwvallen vanmiddag, keek ze de woonkamer rond, stelde voor de zoveelste keer vast dat de piano de verhuizing naar Livorno niet overleefd had. Zonde dat het instrument er niet meer was, want Robert kon toch echt wel een verdomd stukje spelen. De eerste keer had ze zijn vingers nauwkeurig geobserveerd, had ze gezien dat ze onderhevig waren aan lichte trilbewegingen, nauwelijks merkbaar. Maar ze had een geoefend oog.

Toen kwam het: Beethovens sonate die door de huiskamer begon te klinken, het geheel bestierd door Roberts handen, die vaardig, zelfs een beetje overhaast, over het klavier gristen, geconcentreerd omdat hij het goed wilde doen, zoals altijd. Robert was wel een strebertje, dat wist ze toen al. Het was de vijfde keer dat ze hem ontmoette, en eindelijk speelde hij voor haar, eindelijk durfde iemand dat titanenwerk aan, zomaar in de woonkamer, alsof er helemaal geen oudtestamentische verboden tegen bestonden, alsof het even gemakkelijk was als de televisie aanzetten. Even geoorloofd.

Haar maaginhoud borrelde plots onweerstaanbaar op. Nog voordat ze een poging kon ondernemen om naar het toilet te spurten, gaf ze over op de salontafel, het bescheiden ontbijt van vanmorgen ophoestend in een dikke, koffieachtige brij. Haar maag, haar ingewanden, alles trok samen.

Ze gruwde van het braaksel op de salontafel. Het was vernederend, ze kon zelfs niet eten zonder er een smeerboel van te maken. Maar dit keer zou niemand er hinder van ondervinden, deze puinhoop zou ze zelf opruimen, zonder er een hatelijke opmerking voor te

krijgen, zonder dat ze, gierend en tierend, haar kijvende ouders achterliet aan de eettafel en de wijk moest nemen naar haar slaapkamer, waar ze zichzelf, in tranen, kauwend op haar kussensloop, wijsmaakte dat het weer haar eigen verduivelde schuld was, hoewel ze goed genoeg wist dat het die van haar moeder was. Want die zei altijd dat je enkel kon overleven door even onuitstaanbaar als het leven zelf te zijn.

Robert had het 's avonds over een enorme kettingbotsing in de stad. Ze repte met geen woord over vanmiddag, hoe lang hij ook over het voorval bleef zemelen, zich duidelijk allang niet meer storend aan de openlijke desinteresse van zijn disgenoten. Het liefdevolle, praatgrage gezin bestond natuurlijk enkel in Roberts verbeelding, maar misschien was dat genoeg. Hij leek zelfs dubbel zo hardhoofdig door te zetten omdat niemand aan zijn familiale illusie meewerkte.

Vanavond liet ze verstek gaan bij Roberts loze maaltijdgebabbel. Ze liet hem alleen aan tafel achter met de zoon en sloot zich op in haar werkkamer. Wachtte. Op een ingeving. Op een volgende slok. Op het uur dat Robert haar, met zijn aanhankelijke kabouterstemmetje, goedenacht zou komen wensen, zoals hij altijd deed wanneer ze een avondje in haar schrijfkamer verschanst zat.

Hij kwam maar niet.

Met een ongecontroleerde beweging veegde ze plots het schrijfgerei, samen met de hopen papier, van het bureau, de bladen waaierden in het rond, onder het onophoudelijke getik van de tegen de vloer ketsende pennen. Ongewoon scherpe pijn in de maagstreek. De bureau-

lamp moest er ook aan geloven, evenals de laatste balpennen die de eerste reeks zwaaibewegingen van haar armen overleefd hadden, alles moest tegen de vlakke, in stukken en partjes uiteenvallen, versplinteren, dissiëren, weg uit dit aardse tranendal. Ze werd krankzinnig, ze werd haar moeder. Twijfelde er niet meer aan, ze zou voor de tweede keer vandaag flauwvallen.

Angstvallig wierp ze een blik op de deur, zich afvragend of Robert iets van de aangerichte ravage gehoord had.

Het bleef stil.

Zonder nadenken liep ze de gang in en stapte de kamer van Amedeo binnen. Het was er warm, broeierig warm, de hele ruimte was doordrongen van zachte jongensadem, van jeugd. Ze zag Amedeo's gezicht uit het halfduister opwellen, het viel net in de door de deuropening binnenvallende lichtspleet. De jongen lag er breekbaar bij, op dit moment kansloos overgeleverd aan de goede wil van de wereld. Zijn leven leek af te hangen van niet meer dan een geslaagde vingerknip. Het hele ouderschap, weg door een vingerknip, een centiliter verkeerd ingeademde lucht, een auto die een fractie van een seconde geen zin had om de pedalen te gehoorzamen. Zo was het dus om een kind te hebben: ondraaglijk, huiveringwekkend. Daniel had nooit gewild, maar zij had ook nooit aangedrongen. Als ze het had gevraagd, dan had hij toegegeven, dat wist ze zeker, maar toch had ze nooit gezegd: 'Ik wil een kind van je, Daniel.'

Ze wierp zich op het machteloze wezentje en drukte haar lippen onhandig op de zijne, waardoor de jongen